IMEC 2026 – ULUSLARARASI MADEN ARAMA KONFERANSI

4–6 Kasım 2026 | Ankara

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Düzgün Esina – Açılış Konuşması

Sayın MAPEG Genel Müdürüm,

Kamu kurumlarımızın değerli yöneticileri,

MAYEM'in değerli başkanı,

Kıymetli oda başkanları,

Saygıdeğer meslektaşlarım ve madencilik sektörünün değerli temsilcileri,

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız ile MAPEG Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda, MAYEM iş birliğiyle düzenlenen IMEC 2026 Uluslararası Maden Arama Konferansı'nda sizlerle bir arada olmaktan büyük onur duyuyorum. Hepinizi şahsım ve TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Katılımcılar,

Madencilik, yerin altındaki kaynakları çıkarmadan önce, yerin altındaki jeolojik gerçekliği anlamakla başlar.

Bir maden yatağının oluşumunu, geometrisini, sürekliliğini ve jeolojik özelliklerini doğru belirlemeden, onun ekonomik değerini ve işletilebilirliğini güvenilir biçimde ortaya koyamayız.

Bu nedenle madenciliği yalnızca bir üretim faaliyeti olarak değil; bilimsel aramadan kaynak ve rezerv değerlendirmesine, işletme güvenliğinden çevresel yönetim ve rehabilitasyona kadar uzanan bütüncül bir süreç olarak görüyoruz.

Jeoloji mühendisliği, bu sürecin her aşamasında temel mühendislik disiplinlerinden biridir.

Bugün kritik ve stratejik minerallere yönelik artan ihtiyaçlar, gelişen arama teknolojileri ve sürdürülebilir madencilik hedefleri, jeoloji mühendisliğinin önemini daha da artırmaktadır.

Ancak burada önemli bir hususun altını çizmek istiyorum:

Jeoloji mühendislerinin madencilik faaliyetlerindeki bilimsel ve teknik sorumlulukları ile mevzuatta kendilerine tanınan yetkiler arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi, artık ertelenmemesi gereken bir ihtiyaçtır.

Zorlu arazi koşullarında çalışan meslektaşlarımızın güvenceli istihdamı, mesleki bağımsızlığı ve yetkinliklerinin korunup geliştirilmesi, önem verdiğimiz konuların başında gelmektedir. Ülkemizin, gelişen teknolojinin ihtiyaç duyduğu ham maddelerin temini ve madencilik faaliyetleri alanında ilerleyebilmesi için yer bilimlerine, özellikle jeoloji eğitimine ve jeoloji mühendisi istihdamına verilen desteğin artırılması, çalışanların özlük haklarının iyileştirilmesi gerektiğine inanıyorum.

Bu kapsamda, 3213 sayılı Maden Kanunu ve Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler Yönetmeliği çerçevesinde jeoloji mühendislerinin yetki ve sorumluluklarının, mesleki uzmanlıklarıyla uyumlu biçimde geliştirilmesi ve mevzuatta açıkça tanımlanması gerektiğine inanıyoruz.

Özellikle YTK sisteminde jeoloji mühendislerinin yalnızca zorunlu personel koşullarını karşılayan çalışanlar olarak görülmesini yeterli bulmuyoruz. Meslektaşlarımızın teknik değerlendirme ve karar süreçlerindeki etkinliklerinin artırılmasını, mesleki yetki ve sorumluluklarının güçlendirilmesini istiyoruz.

Yetkin mühendislerin belirlenmesi ve belgelendirilmesi süreçlerinin, bağlı bulundukları meslek odaları tarafından yürütülebilmesi için uluslararası uygulamalarda olduğu gibi, kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarımızın da UMREK Kodu'nda tanımlanmasını talep ediyoruz. Bu talebimizi Sayın Genel Müdürümüzle birçok kez paylaştık. Burada bir kez daha vurgulamakta yarar görüyor; UMREK Kodu'nda düzenleme yapılarak Jeoloji Mühendisleri Odasının yetkin mühendislik belgelendirme süreçlerinde tanımlanmasını öneriyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Burada mesleğimiz açısından önemli bir yasal düzenleme talebimizi de açıkça ifade etmek istiyorum.

Jeoloji mühendisleri, arama süreçlerinde bir kaynağın ekonomik varlığının belirlenmesinin yanı sıra; kaya kütlesinin davranışı, şev duraylılığı ve şevlerin projelendirilmesi, hidrojeolojik koşullar, susuzlaştırma ve olası jeolojik tehlikelerin belirlenmesi gibi maden işletmelerinin güvenliğini doğrudan ilgilendiren alanlarda önemli bir bilimsel ve teknik uzmanlığa sahiptir.

Bu nedenle, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 31'inci maddesi kapsamında yapılacak düzenlemeyle, gerekli eğitim, deneyim ve mesleki yeterlilik koşullarını sağlayan jeoloji mühendislerine de **Daimi** veya **Teknik Nezaretçilik** yetkisi tanınmasını talep ediyoruz.

Bu talebimiz, herhangi bir meslek disiplininin yetkisini daraltmaya yönelik değildir. Aksine, disiplinler arası iş birliğini güçlendirmeyi, jeoloji mühendislerinin bilgi ve deneyimini işletme süreçlerine daha etkin biçimde katmayı ve madencilik faaliyetlerinde güvenliği artırmayı amaçlamaktadır.

Bu doğrultuda, MAPEG Genel Müdürlüğü ile Jeoloji Mühendisleri Odası arasında düzenli bir teknik istişare mekanizması oluşturulmasını, mevzuat çalışmalarında meslek odalarının görüşlerinin dikkate alınmasını ve uygulama sorunlarının ortak akılla çözülmesini önemsiyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Bir diğer önemli konu, süs taşları olarak adlandırılan değerli ve yarı değerli taşların Maden Kanunu'nda yeterince açık tanımlanmaması nedeniyle kuyumculuk sektöründe yaşanan sorunlardır.

Geçen yıl ve bir önceki yıl, sektörde faaliyet gösteren bazı kuruluşların kayıt dışı veya kaçak yollarla getirdiği taşlarla ilgili olarak, Türk parasının kıymetini korumaya ilişkin mevzuata

aykırılık gerekçesiyle Cumhuriyet başsavcılıklarınca yürütülen soruşturmalar, sektörde önemli sorunları gündeme getirmiştir.

Bu alanda yaşanan sıkıntıların çözülmesi için Maden Kanunu'nun ilgili hükümleri ile Türk parasının kıymetini korumaya ilişkin mevzuatın ilgili hükümleri birlikte ele alınarak yeniden düzenlenmelidir. Yapılacak düzenlemelerle kuyumculuk sektöründeki kayıp ve kaçakların önlenmesine, gemoloji alanındaki çalışmaların ülkemizde geliştirilmesine ve sahte sertifikalarla tüketicilerin aldatılmasının önüne geçilmesine katkı sağlanacaktır. Böylece tüketici güveni de güçlenecektir.

Bir diğer konu ise jeokimya laboratuvarlarıdır. Bugün ülkemizdeki madencilik sektörü, numunelerin test ve analizlerinin önemli bir kısmını yurt dışı menşeli jeokimya laboratuvarlarında yaptırmaktadır. Yılda 10 milyona yaklaşan numunenin analizi, uluslararası laboratuvar kuruluşlarının Türkiye'deki şubelerinde veya yurt dışındaki laboratuvarlarında gerçekleştirilmektedir.

Jeokimya laboratuvarlarının ülke içinde kurulmasına, izin ve denetim süreçlerine ilişkin düzenlemeler Maden Kanunu'na dâhil edilerek bu alandaki belirsizlikler giderilmelidir. Aynı zamanda, bu laboratuvarlarda istihdam edilen nitelikli personel sayısı artırılmalı ve insan kaynağının mesleki gelişimi desteklenmelidir.

Unutulmamalıdır ki gelişmiş jeokimya test ve analiz laboratuvarlarının varlığı ve sayısının artması, ülkemizin teknolojik ve endüstriyel gelişimine önemli katkılar sunacaktır.

Değerli Katılımcılar,

Jeoloji mühendislerinin mesleki haklarını savunmak, yalnızca bir meslek grubunun çıkarlarını korumak değildir. Bu, aynı zamanda ülkemizin yeraltı kaynaklarının bilimsel yöntemlerle araştırılmasını, güvenli biçimde işletilmesini, çevrenin korunmasını ve doğal kaynaklarımızın kamu yararına değerlendirilmesini savunmaktır.

Bizler; ekonomik verimliliğin yanında işçi sağlığı ve iş güvenliğini, çevresel sorumluluğu ve toplum yararını esas alan bir madencilik anlayışından yanayız.

Çünkü yeraltı zenginliklerimizin gerçek değeri, yalnızca ne kadar üretim yaptığımızla değil; bu kaynakları bilimsel yöntemlerle ne ölçüde araştırdığımız, ne kadar güvenli işlettiğimiz ve topluma ne kadar kalıcı katma değer sağladığımızla ölçülür.

Unutmayalım ki en büyük zenginliğimiz, yeraltındaki madenlerimiz kadar, bu kaynakları bilimin ışığında değerlendiren nitelikli insan kaynağımızdır.

Bu duygu ve düşüncelerle, IMEC 2026'nın ülkemiz, madencilik sektörümüz ve yer bilimleri camiamız için verimli sonuçlar doğurmasını diliyor; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımıza, MAPEG'e, MAYEM'e ve emeği geçen tüm kurum ve kuruluşlara ayrı ayrı teşekkürlerimi sunuyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.